

Cải cách thể chế tài chính: Đòn bẩy khơi thông nguồn lực cho tăng trưởng

06:08 01/08/2026

Trong bối cảnh nền kinh tế bước vào giai đoạn phát triển mới với yêu cầu tăng trưởng cao và bền vững, cải cách thể chế tài chính đang được thúc đẩy mạnh mẽ nhằm tạo lập môi trường đầu tư thông thoáng, khơi thông các nguồn lực và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Thay vì chỉ đóng vai trò quản lý, thể chế tài chính được định hướng trở thành động lực thúc đẩy phát triển.

Thể chế tài chính chuyển từ quản lý sang kiến tạo

Một trong những yêu cầu lớn đặt ra đối với công tác điều hành kinh tế hiện nay là hoàn thiện thể chế để giải quyết các điểm nghẽn về cơ chế, chính sách. Đây được xem là nền tảng giúp khơi thông dòng vốn đầu tư, nâng cao hiệu quả phân bổ nguồn lực và tạo không gian phát triển mới cho doanh nghiệp cũng như nền kinh tế.

Theo định hướng của Chính phủ, cải cách thể chế không chỉ dừng ở việc sửa đổi hay bổ sung các quy định pháp luật mà hướng đến xây dựng một hệ thống chính sách ổn định, minh bạch và có khả năng thích ứng với những mô hình kinh doanh mới, yêu cầu hội nhập quốc tế và quá trình chuyển đổi số.

Cải cách thể chế tài chính theo hướng minh bạch, thông thoáng và kiến tạo phát triển được kỳ vọng sẽ khơi thông nguồn lực, nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế và thúc đẩy tăng trưởng bền vững.
Ảnh AI

Bám sát tinh thần đó, Bộ Tài chính đã đẩy mạnh đổi mới tư duy xây dựng pháp luật theo hướng lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm. Thay vì nặng về kiểm soát hành chính, nhiều chính sách mới được xây dựng nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động đầu tư, kinh doanh, đồng thời nâng cao tính chủ động của các địa phương và doanh nghiệp.

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Bộ Tài chính đã trình cấp có thẩm quyền ban hành và ban hành theo thẩm quyền 152 văn bản quy phạm pháp luật, bao gồm luật, nghị quyết, nghị định, quyết định và thông tư. Khối lượng công việc lớn này góp phần tháo gỡ nhiều vướng mắc về cơ chế, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý cho các mô hình kinh tế mới và tạo điều kiện thúc đẩy đầu tư phát triển.

Đáng chú ý, Bộ Tài chính cũng tham mưu trình Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 79-NQ/TW về phát triển kinh tế nhà nước và Nghị quyết số 10-NQ/TW về phát triển kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài, tạo cơ sở chính trị quan trọng để hoàn thiện hệ thống chính sách trong thời gian tới.

Khơi thông nguồn lực từ cải cách pháp luật

Song song với việc ban hành các quy định mới, công tác rà soát hệ thống pháp luật cũng được đẩy mạnh nhằm loại bỏ những quy định chồng chéo, không còn phù hợp với thực tiễn.

Việc cắt giảm điều kiện đầu tư kinh doanh, đơn giản hóa thủ tục hành chính và hoàn thiện cơ chế phân cấp được kỳ vọng sẽ giúp doanh nghiệp giảm chi phí tuân thủ, rút ngắn thời gian thực hiện thủ tục và nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Theo kế hoạch, từ nay đến cuối năm 2026, Bộ Tài chính sẽ tiếp tục trình Quốc hội thông qua 11 luật và nghị quyết; trình Chính phủ ban hành khoảng 60 nghị định, quyết định của Thủ tướng Chính phủ; đồng thời ban hành theo thẩm quyền 58 thông tư.

Trọng tâm của quá trình hoàn thiện thể chế là bảo đảm đồng bộ hệ thống pháp luật phục vụ giai đoạn phát triển 2026-2030, thể chế hóa đầy đủ các chủ trương của Đảng trong Văn kiện Đại hội XIV, đồng thời không để xảy ra khoảng trống pháp lý đối với các văn bản hết hiệu lực trước ngày 1/3/2027.

Bên cạnh đó, Đề án hoàn thiện cấu trúc hệ thống pháp luật Việt Nam cũng đang được triển khai nhằm xây dựng nền tảng pháp lý hiện đại, thống nhất và có khả năng đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

Đổi mới tư duy để tạo động lực phát triển

Theo Bộ trưởng Bộ Tài chính Ngô Văn Tuấn, mục tiêu của cải cách thể chế không chỉ là hoàn thiện hệ thống pháp luật mà còn phải biến thể chế thành nguồn lực thúc đẩy phát triển, thay vì trở thành rào cản đối với doanh nghiệp và người dân.

Định hướng được Bộ trưởng nhấn mạnh là chuyển mạnh từ tư duy quản lý sang tư duy kiến tạo phát triển; giảm tối đa cơ chế xin - cho, hạn chế cấp phép không cần thiết, mở rộng áp dụng các tiêu chuẩn, tiêu chí và tăng cường hậu kiểm.

Cùng với đó, Bộ Tài chính sẽ tiếp tục hoàn thiện các dự án luật quan trọng, trong đó có dự án hợp nhất Luật Ngân sách nhà nước và Luật Đầu tư công, đồng thời tăng cường tham vấn ý kiến từ địa phương và cộng đồng doanh nghiệp để các quy định mới sát với thực tiễn hơn.

Trong bối cảnh nền kinh tế đang đặt mục tiêu tăng trưởng cao đi đôi với phát triển bền vững, cải cách thể chế tài chính được kỳ vọng sẽ tạo lập môi trường đầu tư minh bạch, ổn định và thuận lợi hơn. Khi những rào cản về cơ chế được tháo gỡ, nguồn lực xã hội sẽ được khơi thông hiệu quả, tạo nền tảng để thúc

đẩy đổi mới sáng tạo, nâng cao sức cạnh tranh của doanh nghiệp và đóng góp vào mục tiêu tăng trưởng dài hạn của nền kinh tế.

Minh Thành (t/h)